

om het belang van het algemeen te doen achter staan bij dat van eene enkele partij. Toch moeten wij het ook nu herhalen: al houden wij het verzoek van eenigen tot het beleggen eener buitengewone algemeene vergadering in zeer ernstige overweging, nog achten wij het oogenblik niet gekomen, om tot zulk een maatregel over te gaan. Evenwel, waakzaam blijven wij en — de voorgenomen uitgave der kleine stukjes, thans in bewerking, bewijze het — ook werkzaam bij de ontwikkeling van den strijd. De in den jongsten tijd verkregen ervaring, de talrijke bewijzen van hooge ingenomenheid met onze denkbeelden bij ons ontvangen, hebben onzen moed niet weinig verhoogd. Het is ons, als konden wij het bespeuren, dat het echt Nederlandsche hart, hetwelk ook in onze Maatschappij klopt, hare polsen voller en krachtiger deed slaan, van het oogenblik af dat anti-nationale magten zich dreigend uitstrekten naar hetgeen de zegen en de roem mag heeten van onzen landaard. Moge het blijken, dat de goede moed, waarmede wij meenen de toekomst te kunnen tegengaan, in den werkelijken staat van zaken zijn wortel heeft. Dan zal de uitkomst leeren, dat onze geheele Maatschappij door dezen strijd, hare roeping ten aanzien der volksopvoeding beter heeft leeren verstaan, en ondanks haren hoogen leeftijd eene magt in het vaderland is, zoo dikwijls de toekomst van ons door vrijheid groot geworden volk wordt op het spel gezet voor het oogenblikkelijk belang eener politieke of kerkelijke partij” ¹⁾).

Men ziet. Het Hoofdbestuur beeldt zich weer in „onpartijdig” te zijn, in hetzelfde schrijven, waarin men verklaart „tegen een politieke en kerkelijke partij” te velde te trekken. Hoe men nu een partij kan bestrijden, zonder zelf partij te kiezen, vat ik niet; en

¹⁾ Het eerste, reeds rondgezondene stukje, is meer een praatje dan een bewijsvoering. Het bevat geen enkel nieuw argument, en eischt dus geen weerlegging. Alleen zouden we van de billijkheid van den bekwamen publicist dezer stukjes willen vragen: laat of geen verdediger van de richting uwer tegenpartij optreden, — of zoo ja, heb dan den moed, hem datgene op de lippen te leggen, wat een der onzen werkelijk zeggen zou. Zij er ware teekening, geen caricatuur, in wat ge den volke vertoont.